Előhang

Ötesztendős a *Magyar Hüperión*. Ebből az alkalomból szerkesztőségünk négy, többé-kevésbé jelentős változtatást hajtott végre, melyekről szeretnénk szót ejteni azon olvasóink számára, akik nemcsak a folyóirat egyes cikkeit, tanulmányait olvassák, hanem a teljes lapszámokat, és esetleg a szerkesztési szempontokat is figyelemmel kísérik.

Amint a legelső szám „Főszerkesztői köszöntőjében" előrevetítettük, a *Magyar Hüperión* tartalma állandó és alkalmi rovatok mentén szerveződött. A fejlécek alapján követhető állandó rovatok a következők voltak: Politikai ideológia; Történelem; Magyar sorstudomány; Metafizika és vallás; Kulturális szemle. Az alkalmi rovatok pedig: Idő, társadalom, egzisztencia (többnyire társadalom- és korkritika); Irodalom és művészet; Reáltudományok; Filológia; Néprajztudomány; Ökológia. A felsorolás unalmasnak tűnhet, de valóban jelzi a folyóirat tartalmát. Mivel érdeklődésünk szándék szerint univerzális, később az alkalmi rovatok kiegészültek még a Filozófia rovattal, illetve egyikük címe Irodalom és művészetekre változott.

A legtöbb állandó rovat szerepeltetésével – így például a Metafizika és vallással vagy a Kulturális szemlével – semmilyen különösebb problémánk nem volt, némelyek esetében azonban – ilyen volt például a Magyar sorstudomány – nem mindig érkeztek megfelelő színvonalú írások vagy fordítások, ezért nem jelentek meg minden egyes lapszámban. De további gondok is akadtak a rovatokkal kapcsolatban. Több tanulmány besorolása a megadott rovatcímek alá – bármily körültekintően határoztuk is meg azokat kezdetben – pontatlan, vagy mesterkélt volt. Például: egy tanulmány vallási témájú, de nem biztos, hogy metafizikai tartalmakat is közöl, így jó lelkiismerettel nem helyezhető a Metafizika és vallás rovatba. Egy másik történelmi témájú, ám politikai ideológiát is nyújt. Hova helyezzük hát? Egy harmadik politikai témájú ugyan, de annyira „reális", hogy inkább statisztika, ezért valamilyen hasonló elnevezésű, újabb alkalmi rovatba illene.

Egy negyedik írás pedig a Néprajztudomány rovatba kerüljön-e, vagy a nem egzakt, de bizonyos szempontból fontosabb Magyar sorstudományba?* És így tovább. Egy szó, mint száz, hogy a pontatlan és erőltetett besorolásokat a jövőben elkerüljük, *a mostani számtól nem annyira rovatcímként, mint inkább témamegjelölésként alkalmazzuk a fejléceket*. Az eddigi címek – úgy az állandóak, mint az alkalmiak – megmaradnak, hiszen a folyóirat érdeklődési területei nem változtak, ám további témamegjelölések is megjelennek. (A fejlécekben látható újabb témamegadásokat az előttük álló embléma kapcsolja a folyóirat eddigi tartalmi struktúrájához.)

Másik változtatás, hogy a jelenlegi lapszámtól elindítjuk az *Ajánlók* című rovatot – itt érvényes a rovat szó. Ez lehetőséget biztosít arra, hogy olyan esetekben is orientálhassuk az olvasót, amikor nem készül részletesebb elemzés, bemutatás a Kulturális szemle rovatban. Nemcsak a *Magyar Hüperión* szerkesztői számára új lehetőség ez, hanem kiadók, szervezők, szerzők és előadók számára is. Amennyiben nem tudnak részletes ismertetőt íratni produkcióikról, legalább két-három mondatban ismertethetik azokat. (Ha orientációink és értékrendünk találkoznak, biztosan megjelennek.)

Harmadik változtatás az *„E számunk szerzőiről”*, amit olvasói kérésre vettünk a tartalomba. Nem tartjuk igazán fontosnak, hiszen egy szerző adatainál sokkalta lényegesebb, amit ír; egyéniségénél a téma és annak kifejtése. A könyv- és a cikkírás, sőt bármilyen alkotás területén ez így igaz. Mégis érthető és elfogadható az igény, ezért eleget tettünk neki. Reméljük, hogy továbbra sem az ottani néhány mondat, hanem tartalmuk alapján ítélik meg a szerzők írásait.

Végül, mivel a *Magyar Hüperión* tematikusan szerteágazó folyóirat, arra jutottunk, hogy minden szám elé a mostanihoz hasonló „*Előhang*ot” írunk, amely rámutat az adott szám írásainak, tanulmányainak, fordításainak és felépítésének a kapcsolódásaira, benső koherenciájára. Egy folyóirat publikációi esetében nyilvánvalóan számos esetlegesség van: a periodikus megjelenés kényszere, hogy milyen írásokat, fordításokat küldenek be, vagy hogy minek a közlését tudjuk határidőre megszervezni. A *Magyar Hüperión* – minden külső nehézség és tematikus szerteágazás dacára – tartalmilag mégis összefüggő. Hogy ennek konkrétumai feltáruljanak, talán nem túlzás önkommentárt írni.

✣

Nicolaus Cusanus (1401–1464) *A hit békéjéről* szóló könyve három magyar fordításban jelent meg két éven belül, ami – úgy véljük – reflexiókat kíván. Sziddhésvaránanda (1897–1957) egy „ellentétes irányú", a hinduizmus felől a kereszténység irányába ható, hasonlóan példás hozzáállást mutat a tradicionális vallások közötti párbeszéd tekintetében.

Keresztes Szent János (1542–1591) műveinek magyar fordítása teljes. Egy neki tulajdonított, igen fontos szellemi tartalmakkal bíró mű három fejezetének fordításával járulunk hozzá a folytatáshoz. Eszméit és realizációs módszereit két eltérő oldalról is továbbvitték a huszadik században: monasztikus oldalról – de filozófiai előzményekkel – Edith Stein (1891–1942), másrészt világi oldalról Simone Weil (1909–1943). Az előbbiről egy kortárs spanyol szerző, Fernando Haya Segovia szól filozófiai nyelven, az utóbbiról maga Weil, egy összeállításban, amely kimaradt a *La pesanteur et la grâce* különböző kötetekben létező, elszórt magyar fordításaiból. A zsidóság témájához kapcsolódik Hamvas Béla (1897–1968) eddig kiadatlan írása is.

Ezeket követően a zene hanyatlását elemző írások következnek. A négy – szerintünk egyaránt fontos – tanulmány közül az utolsó kettő némileg árnyalja a zenei involúció témáját.

Végül két írásban is visszatérünk az úgynevezett virtuális valóság problémájához, amit két számmal korábban vetett fel az egyik szerzője.

A Kulturális szemle első kritikája Sziddhésvaránanda, Keresztes Szent János, Haya és Weil írására is rezonál. Hasonlóképpen az Ajánlók rovat második és harmadik tétele.

Természetesen más, távolabbi, de azért érzékelhető kapcsolódások vannak a jelen folyóiratszám további írásai között is.

✣

Az évforduló alkalmából köszönetet szeretnénk mondani támogatóinknak és azoknak az olvasóknak, akik nem értették félre kezdeti szándékunkat s kitartottak mellettünk. A hivatalos lapkiadásban részt vevő valamennyi periodika, határozottan, vagy nem, de kapcsolódik valamely politikai párthoz vagy annak befolyási köréhez – akár tagadja ezt, akár nem. Amikor öt évvel ezelőtt a *Magyar Hüperión* útjára indult, egyedül az a szempont vezérelt bennünket,

hogy ideáink, témáink, érdeklődéseink és szeretett szerzőink a társadalom szélesebb köreihez eljuthassanak, a színvonal mindennemű leszállítása nélkül. Ehhez a felvállalt témák tekintetében kompromisszumokra volt szükség, de elegünk lett a korábbi zártságból és amatőr viszonylatokból. Mindez nem a mennyiségi hatásgyakorlás szándékát, következésképpen nem a társadalmi függést jelentette. A hangsúly a politikához itt-ott kapcsolódó ideáink, témáink, érdeklődésünk és szerzőink megismertetésén volt és van. Alapvető szándékunk egyszerűen a jelenlét, ám emellett ma is úgy gondoljuk, hogy képesek vagyunk a kortárs magyar politikai kultúra és társadalom általános szintjének emelésére.

Jegyzet

* A Magyar sorstudomány rovatban közölt írások: Prohászka Lajos: A Bujdosó. (1. évf. 1. sz. 55–59. o.) Bakay Kornél: Kommunizmus: az emberi gonoszság felülmúlhatatlan tobzódásának eszméje és gyakorlata. Gondolatok a kommunizmus áldozatainak emléknapján. (Uo. 60–61. o.) Claudio Mutti: Magyarok a Brentától a Panaróig. (1. évf. 2. sz. 170–179. o.) Bíró Lajos: Az úgynevezett rendszerváltozás szabadkőműves titkai. (1. évf. 3. sz. 366–371. o.) Németh Zsolt: A kárpát-medencei kereszténység korai története. (2. évf. 1. sz. 70–85. o.) Szelei István: Éjjeleslepel. A Szentkorona takarója. (2. évf. 3. sz. 331–337. o.) Németh Zsolt: A magyar szent korona szerkezeti kutatásának eredményeiről és visszásságairól. (Uo. 338–353. o.) Szabó Katalin: Nemzetpolitikai konszenzus felé. (2. évf. 4. sz. 381–385. o.) Erdélyi István: A nagyszentmiklósi aranykincsről. (3. évf. 2. sz. 192–197. o.) Csajághy György: Indián rokonok? Indián ősmagyarok? (Uo. 198–221. o.) Pikó Gábor Mózes: Néhány magyar misztérium. (5. évf. 2. sz. 119–140. o.)